

Realizacja Gwarancji dla Młodzieży przez publiczne służby zatrudnienia w 2019 r.

Departament Rynku Pracy Data publikacji: 14.11.2021 Data modyfikacji: 20.01.2022

W ramach badania potencjału publicznych służb zatrudnienia (PES Capacity) sieci Europejskich Publicznych Służb Zatrudnienia (EPSZ) realizowane jest badanie na temat **wdrażania Gwarancji dla Młodzieży przez publiczne służby zatrudnienia** w państwach członkowskich w UE. Tego typu badanie przeprowadzane jest co dwa lata. Poniżej prezentujemy kluczowe wnioski z badania realizowanego w 2019 r.

Program Gwarancji dla Młodzieży (GdM) ma na celu zapewnienie każdej „osobie młodej w wieku poniżej 25 lat dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w okresie czterech miesięcy od utraty pracy lub zakończenia formalnej edukacji”. Program jest wdrażany od 2013 r. Co roku bierze w nim udział ponad 3,5 mln młodych ludzi podejmując zatrudnienie lub kontynuując kształcenie, staże lub przyuczając się do zawodu. Do końca 2017 r. w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI) – instrumentu finansowego umożliwiającego wdrożenie GdM - zapewniono bezpośrednie wsparcie dla ponad 2,4 mln młodych osób w całej UE. Wyniki aktywizacji młodych osób (poprzez GdM ale też i w wyniku lepszej sytuacji gospodarczej) poprawiły się. Sieć EPSZ zobowiązała się do wspierania i monitorowania realizacji GdM w PSZ.

Niniejszy raport potwierdza, że:

- wszystkie PSZ realizują szeroki zakres zadań w ramach GdM. Wszystkie PSZ rejestrują młodych ludzi jako bezrobotnych lub w programach GdM i świadczą usługi rynku pracy,
- PSZ są nie tylko dostawcami konkretnych usług związanych z zatrudnieniem, ale prawie połowa z nich jest odpowiedzialna za zarządzanie i koordynację krajowych lub regionalnych programów GdM.

Koordynacja i monitoring

W większości państw członkowskich UE, PSZ to jedne z wielu różnych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie GdM. W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym większa liczba PSZ koordynuje partnerstwa i monitoruje postępy młodych ludzi w zakresie integracji z rynkiem pracy. Połowa PSZ projektuje i utrzymuje system monitoringu GdM.

Działania na rzecz grupy NEET

W okresie sprawozdawczym priorytetem było zapobieganie zjawisku NEET (młodzi ludzie, którzy nie pracują, nie pozostają w systemie edukacyjnym lub nie przygotowują się do zawodu) oraz promowanie aktywnej pracy z młodzieżą NEET (ok. 2/3 PSZ zgłosiło, że są odpowiedzialne za nawiązanie kontaktu z grupą NEET). W rzeczywistości prawie wszystkie PSZ, bez względu na to, czy są właściwe do grupy NEET, były zaangażowane - bezpośrednio lub pośrednio - w proaktywne inicjatywy mające na celu zapobieganie porzucaniu systemu edukacji przez uczniów i/lub nawiązywały kontakt z młodymi ludźmi, którzy opuścili szkołę, ale nie zarejestrowali się jeszcze w urzędach pracy. „Proaktywna praca ze szkołami”, „współpraca z organizacjami pozarządowymi i młodzieżowymi” oraz „wydarzenia lub kampanie podnoszące świadomość” są nadal najczęściej używanymi narzędziami informacyjnymi przez PSZ.

Połowa PSZ zaangażowanych w działania docierała do zainteresowanych poprzez internet, serwisy społecznościowe, za pośrednictwem młodzieży zajmującej się pomocą społeczną lub „punktów kompleksowej obsługi”. Ponadto, 1/3 PSZ zorganizowała „usługi mobilne” umożliwiające interwencje w oddalonych obszarach (np. na obszarach wiejskich czy w społecznościach romskich).

Partnerstwa

Potwierdził się w dużej mierze zaobserwowany wcześniej wzorzec, zgodnie z którym program GdM jest wdrażany „w oparciu o partnerstwo” oraz, że wzmacnianie partnerstw i poszerzanie sieci partnerów było stałym priorytetem większości PSZ. Głównymi partnerami PSZ są instytucje edukacyjne, organizacje pozarządowe, ośrodki młodzieżowe, władze centralne i lokalne, pracodawcy i organizacje pracodawców, a także prywatni usługodawcy, ośrodki pomocy społecznej itp. Ponadto, nowe czy pilotażowe projekty, które były realizowane w ok. 2/3 PSZ odnosiły się do różnych aspektów pracy z młodzieżą oraz do poszerzania sieci partnerów. Pracownicy PSZ uczestniczyli również w programie wzajemnego uczenia się sieci EPSZ aby zwiększyć adekwatność wsparcia udzielanego ramach GdM.

We wsparciu finansowym w ramach GdM wykorzystywane są środki rządowe, a także instrumenty finansowe UE (EFS i YEI): głównymi źródłami finansowania GdM pozostały EFS i fundusze rządowe.

Kadra

Ponad połowa PSZ wyznaczyła kadre, która jest wyłącznie odpowiedzialna za realizację GdM. W innych PSZ działania GdM są włączone w opisy obowiązków pracowników. Większość pracowników (97%), którzy pracują wyłącznie i bezpośrednio z młodymi ludźmi, to pracownicy mający kontakt z klientami (tzw. pracownicy „pierwszej linii”) co pokazuje, że PSZ są ukierunkowane na świadczenie usług bezpośrednich. Ponadto, 2/3 PSZ kontynuowało doskonalenie umiejętności pracowników w zakresie pracy z młodymi klientami poprzez programy szkoleniowe (np. doradztwo, komunikacja, poradnictwo zawodowe, jak pracować z młodzieżą, specjalne usługi i aktywne polityki rynku pracy dla młodzieży, techniki rozmów kwalifikacyjnych, zarządzanie przypadkami, praca z młodzieżą zmarginalizowaną, itp.).

Niejednokrotnie programy praktyk i staży dla młodzieży organizowane były przez inne niż PSZ instytucje (sektor edukacji lub instytucje zewnętrzne), co może wyjaśniać dlaczego PSZ mają ograniczony dostęp do informacji na temat przyuczenia do zawodu, wakatów lub staży.

Wczesna interwencja

3/4 PSZ (wzrost z 2/3 w 2017 r.) bardzo wczesnie rozpoczyna interwencje z młodymi bezrobotnymi i biernymi zawodowo tj. w maksymalnym okresie jednego miesiąca od ich rejestracji w programie GdM. W połowie PSZ średni czas oczekiwania na pierwszą rozmowę jest jeszcze krótszy – w ciągu pierwszych dwóch tygodni po rejestracji. Ponad 2/3 PSZ przedstawia ofertę wsparcia w ciągu maksymalnie czterech miesięcy.

W okresie sprawozdawczym nie opracowano zupełnie nowych kategorii interwencji/działań w ramach GdM. Jednak przeprojektowywanie i ulepszanie istniejących interwencji było ciągłym działaniem realizowanym przez urzędy pracy, przy wsparciu organizacji młodzieżowych i młodych bezrobotnych.

Stosowano różne podejścia do angażowania młodych ludzi i organizacji młodzieżowych w poprawę działań: struktury formalne, regularne spotkania, konsultacje w zakresie opracowywania nowych środków lub projektów, badania satysfakcji klientów itp.

Monitoring i ocena

PSZ ustawicznie poprawiały swoją zdolność monitorowania i oceny działań w ramach GdM, w szczególności poprzez ustalanie celów – większość PSZ stosuje konkretne cele w ramach usług skierowanych do młodzieży. Wiele PSZ monitoruje również, ile młodych osób otrzymuje ofertę w ciągu czterech miesięcy a następnie monitoruje ich dalsze losy. Poprawiła się sytuacja w zakresie oceny usług – prawie 3/4 PSZ (wzrost z niespełna dwóch trzecich w 2017 r.) prowadzi badania satysfakcji młodych bezrobotnych i pracodawców. PSZ korygują też błędy w swoich działaniach – prawie 2/3 PSZ wdrożyły, albo wdrażają środki naprawcze w krytycznych obszarach.

Podsumowanie

PSZ kontynuowały działania w ramach GdM, na rzecz płynnego przejścia ze szkoły do pracy i wsparcia integracji młodzieży na rynku pracy. Działania te powinny być kontynuowane, jako że „Europejski filar praw socjalnych” potwierdza wcześniejsze priorytety GdM i rozszerza ich zastosowanie na wszystkich młodych ludzi, którzy powinni „mieć prawo do kontynuacji nauki, praktyki, stażu lub oferty pracy na dobrych warunkach w ciągu czterech miesięcy od uzyskania statusu bezrobotnego lub opuszczając system edukacyjny”.

Załączniki:

Wdrożenie przez PSZ Gwarancji dla Młodzieży w 2019 r. – plik: PES Implementation of the Youth Guarantee – 2019.pdf (PDF, 1,64 MB)